Mpr nr. A071030 - - Dato : 19140903
Forfatter:
Emnegruppe: Vandforsyning, inventar og køkken

Tekst: Vand. Der er bevilliget 2000 kr. til prøveboring efter vand, men der er tilsyneladende problemer, hvorfor man køber for 16 kr. vand daglig i Århus. Disse udgifter overstiger efterhånden, hvad det ville koste at eftersøge vand

SE NEDENFOR

071-030.

Hospitalets Vandforsyning.

Kfr. 163/1913.

J.Nr. 257/1913

Fra Dirchsens, den 3. September 1914

Til justitsministeriet

Journ. 1913 A. 6539.

I Skrivelse af 2 Juli d.A. tillader
Dr. ing. Marius Knudsen V, at den
under 28 Juni fra Bor.
meddelte Dispensation til
Ophold af paabegyndt Art:
Hr. Knudsen skriver fortsat
Arbejdet, hvorved man vilde
spare Udgiften til Vandforsyn
Anlæg.

Under Henvisning til sin
ovennævnte Skrivelse skal Dr.
ing. Knudsen herved tillade, at Hospitalet
maatte bruge Vandforsyn
Anlægget fra c. 16 Kbm. om
Dagen. I August kan
man komme op i ca. 40 Kbm.
Kobber fra c. 11 Kbm. Vand om
Dagen - [illegible] til-
dels ved en Indskrænkning
af Vandforbruget til Bade
den ikke gaar an at blive

Dr. ing. Knudsen gentager
sin Anmodning om at maatte
beregne paa Udkast af
Lov af 1ste Juni forelagt
nyt Vandrørsanlæg.

P. d. V.

J.N. 257/1913

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR.

Svejbæklund, d. 21de Maj 1914.
pr. Svejbæk St.

Ang: Vandforsyningen.

Sundhedsvæsenets Hovedbestyrelse med Aarhus.

Jeg tillader mig sidst i Juni at fremsætte Forslag angaaende en Forbedring i Vandforsyningen og stotter dette med at henvise til en Besparelse paa ca et Par Tusinde Kroner, alene ved at Arbejdet kan udføres hurtigst muligt, idet disse ca 2000 Kr kunde spares i Indkjøb af Vand fra Aarhus min i Sommer og Efteraar. – Imidlertid er der min hen gaaet allerede næsten et Par Maaneder, og daglig kjøbt Vand for ikke saa faa Penge, mendig næsten for ligesaa mange Penge hver Dag, som Arbejdet vil, de have kostet i de samme Dage i Arbejdslønn!

Det er jo ganske ulønnelig, at dette Forhold kan staa Ministeriet klart, og jeg tillader mig derfor at foreslaa, at Ministeriets Opmærksomhed henledes paa den Solidelhed, der her udvises med Landets Penge!

Med Højagtelse
Marius Knudsen.

J.N. 257/1913.

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR.

Svejbæklund, d. 28de Juni 1917.
pr. Svejbæk St.

Herr Overlæge Hallager.
Aarhus.

Herlagt tillader jeg mig at fremsætte Forslag til Udvidelse af Sindssygehospitalets Vandforsyning. Jeg da jeg efter at have talt med Overlægen yderligere erfarede, at man i Aar allerede fra Begyndelsen af denne Maaned havde maattet begynde at hente Vand fra Aarhus for at klare sig, har jeg meget stærkt fundereret det ønskelige i, at Bevilgningen om muligt blev givet strax, da Anlægget derved faktisk kunde regnes kun at medfører en særskilt Bekostning paa 3000 Kr, idet de 2000 alligevel ellers vilde gaa med til Indkjøb af Vand.

Selve Anlægget har jeg kun antaget ganske kort, idet jeg synes, det maaske maa siges at tale for sig selv, - simpelt og ligefrem, uden store Bekostninger, særlig hvis man skyndes sig, - jeg haaber derfor, de kan billige Formen, jeg har givet Forslaget.

Med Højagtelse
Marius Knudsen

J.nr. 257/1913

Fra Direktionen, den 2 Juli 1914.

Til Justitsministeriet.

Idet det vil være af største Betydning for Kanalen, at den Rørledningen, som nu er blevet Projekteret d. 22 Dec. bliver ført, saa vidt, at man kan komme Spørgsmaalet om Rørledningens Udførelse paa det nærmeste Hensyn, i Forbindelse med

pumpe 6' til d 27' Juli

Den nu blevet pumpet for de 3 Forsøgsdage, vor mest Vand, med det Resultat, at der de to første Dage blev pumpet 57 Tdr Vand i Timen, og at Vandmængden derefter for hvert Døgn aftagende, saaledes at der de to sidste Dage blev oppumpet 50 Tdr i Timen.

Da Hovedledningsvandføringen er ca. 1200 Tdr i Døgnet og da det gik Vandrenden (Ellen) hen imellem (ikke mindre end) 800 Tdr i Døgnet, kunne vi, at de 3 Vandprøver kun omtrent kan anse Hovedledningens Vand.

Efter Ordre fra Kanalens Direktion skulle Undertegnede gøre Ansøgning til Ministeriet om Tilladelse, at den benyttede Gas til Maaler at rette det af Kanalen foreslaaede Anlæg.

Ærbødigst

J. D. L.

Afskrift.

Marius Knudsen
Ingeniør.

Svejbæklund, d.28de Juni 1914
pr. Svejbæk St.

Forslag

vedrørende en Forøgelse i Vandforsyningen ved Sindssygehospitalet ved Aarhus.

Vandforsyningen ved Sindssygehospitalet viste sig allerede for henved et Aars Tid siden utilstrækkelig, hvorfor der skyndsomst maatte træffes et midlertidig Arrangement med Aarhus Kommune, saa det manglende Vand indtil videre kunde faas fra Aarhus Vandværk.- Forpligte sig ud over dette, kunde Kommunen ikke, da den selv stod overfor at kunne vente stærkt forøget Forbrug.- Hertil kom, at det viste sig, at Hospitalet allerede i 1913 maatte kjøbe for ikke mindre end "1978 Kr.50 Øre" Vand, skønt Forbindelsen med Aarhus Vandværk først kom i Stand, saa Forbrugetderfra kunde begynde den 4de September.- I Aar har man allerede ved Begyndelsen af denne Maaned maattet begynde at tage en Del Vand fra Aarhus, og det vilde derfor være meget ønskeligt, om man snarest kunde faa tilvejebragt en Forøgelse i Hospitalets egen Vandforsyning for at spare denne store Udgift.

I saa Henseende stiller Forholdene sig nu netop saa gunstigt, at man næsten i samme Øjeblik, som Bevillingen til en saadan Udvidelse foreligger, kan spare Udgiften til Vand fra Aarhus, e ller med andre Ord, at hvis man kan tage fat paa Udvidelsen omtrent strax, kan det første Par Tusinde Kroner til Udvidelsen indvindes allerede i Aar, og da hele Udvidelsen kan udføres for 5000 Kroner, er det jo meget deraf at kunne indvinde de 2000 Kr. allerede i Aar,- blot der maa begyndes omtrent med det samme,- hvorfor jeg tillader mig at fremdrage dette saa stærkt, endog før jeg fremkommer med Forslag til Udvidelsen.

Paa et Sted, der er beliggende ca 150 Meter syd for Hospitalets Bygningskomplex, er der truffen rigelig og godt Vand til Udvidelsen, og denne skulde da bestaa i, at der paa Stedet blev anbragt en saakaldt "Tør-Brønd", til at optage Pumpen og en elektrisk Motor,- fra

Jdf. 257/1913

Bunden af denne "Tørbrønd" skulde en Filterrørbrønd føres ned gjennem det vandførende Lag, og Pumpens Sugerør føres ned i denne; endelig skulde der fra Pumpens Stigerør lægges en Forbindelsesledning til et passende Sted paa det gamle Anlæg.

Naar denne sidste lægges strax, kan Vandet foreløbig tages af Prøveboringerne og bruges,- og der skal alligevel ad den Vej tages Vand fra Laget for at lave"Tørbrønden",- saa det koster intet extra.-

Dette Anlæg kan udføres for 5000 Kr., og da mindst 2000 Kr. ellers vil gaa til at kjøbe Vand for, er det jo egentlig kun 3000 Kr., der yderligere skal til!

Marius Knudsen.

Prøvepumpning

I Anlægget fra 3 Juni — Juni 1914

Den 3 Juni 65 Liter paa 25 Sekunder

" 4 " Morgen 65 " - 30 " Aften 65 l. 21 Sek:

5 " " 65 " 23 " " 61 Tdr: i Timen

6 " " 60 Tdr i Timen " 57 " — " № 19 ÷ 0.20 21 ÷ 0,24 22 — 0

7 " — " 57 " — " " 57 " — " № 12 ÷ 7,50 14 ÷ 6,20 17 ÷ 9,00 Tdr 1392

8 " " 57 " — " " 57 " — " " ÷ 7,70 " ÷ 6,36 " ÷ 9.18 1368

9 " " 57 " ÷ " " 57 " — " " ÷ 7,70 " ÷ 6,36 " ÷ 9.18

10 " " 58 " — " " 59 " — " " ÷ 7,90 " ÷ 6,67 " ÷ 9.37

11 " " 58 " — " — " 57 " — " " ÷ 8,00 " ÷ 6,64 " ÷ 9.43

12 " " 57 " — " " 57 " — " " ÷ 8,21 " ÷ 6,72 " ÷ 9.48

13 " " 55 " — " " 55 " " " ÷ 8,22 " ÷ 6.75 " ÷ 9.62

14 " " 55 " — " " 55 " " " ÷ 8,05 " ÷ 6,81 " ÷ 9,50

15 " " 55 " — " " 55 " " " ÷ 8,05 " ÷ 6,77 " ÷ 9,50

16 " " 54 " — " — " 52 " — " " ÷ 7.80 " ÷ 6.75 " ÷ 9.35

17 " " 52 " — " " 52 " " " ÷ 7.72 " ÷ 6,74 " — 9.26

18 " " 52 " — " — " 52 " — " " 7.82 " 6.80 " — 9.4

19 " " 52 " — " — " 52 " — " — " 7.93 " 6.77 9.44

20 " " 52 " " " " 50 " " " 8.05 6.77 9.50

21 " " 51 " " " " 50 " " " 7.87 6.80 9.48

22 " " 53 (Pumpen repararet) tabt Stempler 8.01 6.80 9.50

23 41 25" 51 " " 7,93 6,83 — 9,49

24 " Pumpen Repi: 52½ " " 7,97 6,42 9,52

25 50

26 50

27 50

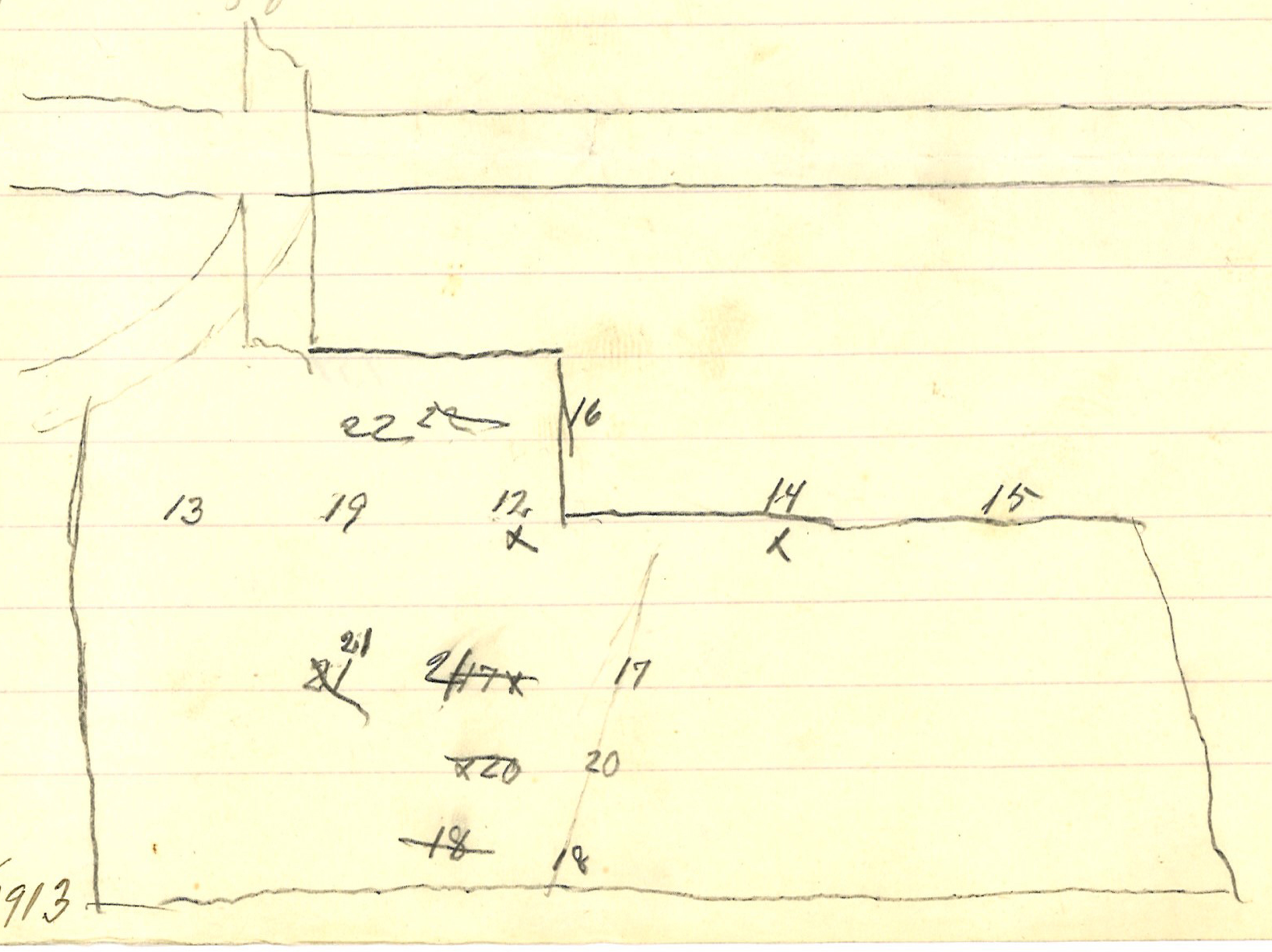

Jd. 257/1913

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR.

Svejbæklund, d. 15- Juni - 1914.
pr. Svejbæk St.

Prøvepumpningen af Prøveboringerne
Nr 12 - 14 - 17 ved
Sindssygehospitalet ved Aarhus i Juni 1914.

Efter at man er kommen over de første Vanskeligheder, er der i Løbet af den 6te Juni indtraadt mere reelle Forhold, saa man fra den Tid kan begynde en Sammenligning.

Der oppumpes nu ca 57 Tdr pr Time eller ca 1350 pr Døgn.

Den 6te arbejdes med 27 Tommer Vacuum.

Den 7de arbejdes med 27½ Tomme Vacuum og samtidig lyttes det at faa en bestemt Maaling af Vandstanden i de 3 Boringer Nr 12 - 14 - 17, hvoraf der pumpes, denne er henholdsvis - ÷ 7,50, ÷ 6,20, ÷ 9,00 Meter.

I de paafølgende Dage øges nu Vacuum og Vandstandssænkning langsomt mere og mere, til man den 12te er naaet til 28½ Tomme Vacuum, og da absolut Vacuum er 30 Tommer, er man altsaa naaet alt, hvad der paa nogen Maade kan ventes opnaaet.

Samtidig er Vandstanden i de respektive Boringer maalt med paa ÷ 8,21, ÷ 6,72, ÷ 9,48 Meter.

Den 13de og 14de Juni er Vandstanden yderligere sunket til henholdsvis ÷ 8,05 a 8,22, ÷ 6,75 a 6,81 og ÷ 9,50 a 9,62 Meter, og det til Trods for, at Vandmængden samtidig er gaaet ned fra 57 Tdr pr Time til 55 Tdr pr Time. Vacuum 28½ Tomme.

J.nr. 257/1913

Vandmængden altså, at man er nødt dertil
gjentagne Gange for Sugningen, naar den ene Tønde
Pumpen begynder derfor at give lidt mindre Vand,
idet den simple Luft ikke kan faa Vand nok,
derved bliver Friktionen i Ledningen imidlertid
lidt mindre, og det er derved, tænkt samme Vandm.
lykkedes at lage Vandet endnu nogle <u>cm.</u> længere
ned i Boringerne.
Med andre Ord: Boringerne gaa endnu stadig
længere og længere ned i Jordene".
Endnu mærkes dette 2 Steder, nemlig paa Vand-
standen i Boringerne, der altsaa fremdeles er
faldende, og paa Vandmængden, der fra den
10de til den 12te faldt fra 59 tilbage til 57 Tdr i
Timen, og atter fra 12te til 14de fra 57 til 55 Tdr pr Time.
Saalænge der blot paa et af disse Punkter er en
saadan jævn Nedgang <u>bør Prøvepumpningen</u>
<u>ikke standses</u>.
Og da der hidtil har vist sig en saadan stadig Ned-
gang, bør Prøvepumpningen end ikke standses
dermed, men fortsættes i længere Tid.! – Ved Hjælp
først Pumpestyrgarnitur bør Prøvepumpningen
endog flere Steder fortsat i Maaneder, netop
paa Grund af ganske lignende Forhold; thi det
at stoppe under saadanne Forhold kan gjerne
føre til, at man dog efter længer el lille Vandvask, og
med det pumper det hele ud, – og atter ingen Vand har.

Marius Knudsen.

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR

Svejbæklund, d. 16-6- 1914.
pr. Svejbæk St.

Kjære Herr Forvalter Lund!

Sindssygehospitalet.
ved Aarhus.

Jeg har efter vor Samtale i Aftes, og et i Dag fra Vestergaard indhentet Træer af 14de Alns og Barejærnsaler fra 13de og 14de Alns, ment det rigtigst at fremkomme med en Udtalelse om Præsterpønsningen, idet jeg efter det foreliggende finder det aldeles forhastet at skride denne Forelæggelse.

Det eneste man endnu ved med Bestemthed er, at Vandmængden taber sig dag for dag; men det kan man ikke anlægge et Stipleringsmandsvæsk paa. — Paa denne

J.nr. 257/1913

fremfor at afbryde Pumpningen, der dog nu alt er fört saavidt frem, og som jo dog simpelthen ikke kan gjenoptages en anden Gang, uden at man maa begynde at skaffe Naboerne de selve samme 8-14 Dages Gener endnu en Gang, foruden hvad der ellers maatte fölge efter, hvilket jo vil blive akkurat det samme, som nu kan ventes.

Naar jeg foran har tilladt mig at understrege, som en Hensynsfuldhed, er det, fordi jeg mener, dette udtrykkelig bör paatales, – at det ikke bag efter skal komme til at hedde, at man gjennem det har vist, at det var en Forpligtelse, man havde.

Om Sindssygehospitalet iövrigt finder Anledning til at gjöre det eller ikke, er selvfölgelig noget, jeg ikke har ment at maatte blande mig i; jeg har kun anfört det, fordi Sagen er saa stor og betydningsfuld p. T., at jeg synes, det var at foretrække at fortsætte med Pumpningen, selv om der skulde komme den Udgift eller Ulejlighed til, at man for ikke at have flere Ubehageligheder kärte Vand.

Jeg er selvfölgelig saa gjerne til Tjenneste med Hensyn til at rejse derop lige naar det önskes; men da der egentlig ikke for selve Sagens Skyld er noget særligt, hvis der da pumpes videre, tænkte jeg, det maaske var bedre at vente.

Med venligst Helsen og Höjagtelse

Marius Knudsen.

anden Side har man en 1320 Kr.
pr Dag, saa vil det ikke lade sig
vasentlig, er det endog vrak
til hele Hospitalets Forsyning,
saa det kan man ikke forsvare
at gaa fra.
Jeg vil derfor indtrængende til-
raade, at man ikke standser
Præstepumpningen forelöbig,
men gjennemfører den, til
man har absolut Vished for,
hvad man har, selv anden
endnu vare mange Tid, — og
selv om man overfor ilde
sladdet Vabner skulde, som
en Flenyns fuldhed, kjære nogle
enkelte Tønders Vand hen til
dem daglig og derved skaane
dem for Tab og Gene, synes jeg
dog, det vilde være at foretrække,

JUSTITSMINISTERIET.

Brev-Nr. 4690
Journal 191 3 Nr. 6539.

København, den 25' Maj 1914.

I Anledning af Direktionens Indstilling i Skrivelse af 24' f. A. meddeler Justitsministeriet herved Direktionen Bemyndigelse til at lade foretage Prøveboringer efter Vand i Nærheden af Vandværket ved Sindssygehospitalet ved Aarhus for et Beløb af indtil 2.000 Kr. udover de Beløb, ialt 4.000 Kr., som ved Justitsministeriets Skrivelser af 11' November f. A. og 19' Marts d. A. blev stillet til Direktionens Raadighed i dette Øjemed, idet man ikke undlader at tilføje, at yderligere Boringer som i Ministeriets sidstnævnte Skrivelse udtalt ikke kan foretages uden forud indhentet Tilladelse fra Ministeriet.

Zahle.

Til

Direktionen for Sindssygehospitalet ved Aarhus.

J.nr. 257/1913.

Kbh. Direktionen, den 24. April 1914.

Til

Justitsministeriet.

Idet Direktionen herlagt fremsender en fra Ingeniør Marius Skuldsen indhentet Erklæring af 21. ds. angaaende Resultatet af de hidtil paa Hospitalets Grund foretagne Proveboringer efter Vand tillader mon sig under Henvisning til den om Sagen førte Korrespondance (jfr. Justitsministeriets Skrivelse af 19 f. M. — Pers A. N. 2462, jvnr. 1913 A. 6539) at indstille, at Direktionen bemyndiges til at fortsætte med Boringerne for et Beløb af indtil 2000 Kr. udover de ved bevilgede 4000 Kr.

T. D. V.

J. N. 257/1913.

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR.

Svejbæklund, d. 21- April- 1914.
pr. Svejbæk St.

Hr. Overlæge Hallager.

Sindssygehospitalet ved Aarhus.

Jeg tillader mig nedlagt at fremsende my Erklæring angaaende Undersøgelsens af Vandfarbaldens anbringe Sindssygehospitalet, der er nemlig mit kun en af 800 Kroner tillæge af sidste Bevilling, og disse vilde medgaa til de fårskjellige nødvendige 3 a 4 Ugers Arbejde, og selv om det ser ret forholdsvis ud mit, mener jeg dog langt fra, at det vil være muligt at slippe igjennem hermed, men at det vilde være meget ønskelig snarest at faa en yderligere Bevilling, som de tidligere.

Jeg har ialmindelighed tænkt mig at tage op til Sindssygehospitalet mit paa Torsdag, hvorfor det maatte være belejligt. Jeg sendte allerede i Gaar Hr. Forvalter Lund Meddelelse herom for det Tilfælde, det muligt var en ubelejlig Dag, derimod havde jeg ikke faaet Regnskabet helt afgjort og ikke faaet Erklæringen skrevet paa i Dag. Imorgen jeg har tilladt mig at sende til i Dag ogsaa med disse Linier.

Med Højagtelse
Marius Knudsen.

J.M. 257/1913

Afskrift.

Marius Knudsen
Ingeniør.

Svejbæklund, d. 21de April 1914.
pr. Svejbæk St.

E R K L Æ R I N G

angaaende Undersøgelserne der paa Tiden foretages ved Sindssygehospitalet ved Aarhus for at skaffe mere Vand til Hospitalets Forsyning.

Fortsættelse af Erklæringen af 23de Febr. d.A.

Siden sidste Redegjørelse er udført endnu 9 af de mindre dybe Boringer, der alle er førte ned til og lidt ned i det mægtige Lerlag, der blev omtalt sidst, som det formentlig passende Afslutningssted for disse Boringer.

6 af dem er udført i den omtalte Kløft nord for Sindssygehospitalet og 3 af dem nærmest syd for samme. Ved flere af Boringerne nord for Sindssygehospitalet er der truffen et endog ret mægtig (indtil ca 10 m tykt) lidt vandførende Lag af fint Sand; men dels giver det ikke meget Vand, og dels ligger det saa nær op til Jordoverfladen, at det vilde være meget ønskelig, om der kunde findes et andet og bedre Lag, liggende noget længere under Overfladen og derved bedre beskyttet mod Forurening derfra. Man har derfor forsøgt syd for Hospitalet; men endnu kun med 3 Boringer, - af disse er dog den ene den af alle Boringerne, der er faldet bedst ud, det vandførende Lag er ganske vist ikke saa tykt, som det fornævnte, men det er betydelig grovere, giver mere Vand og ligger dybere; mere vides dog endnu ikke; - der foreligger dog nu allerede i det hele taget saameget, at man har Grund til at mene, at det nok skal lykkes at finde et saa stærkt vandførende Sted, at den til Suppleringen nødvendige Vandmængde kan skaffes til Veje i Hospitalets umiddelbare Nærhed, naar blot de dertil nødvendige Midler stilles til Raadighed.

J.N. 257/1913

Man maa dog ikke forhaste sig med at fastslaa et saadant Sted; thi selv det bedste vil jo ikke være for godt, jeg mener derfor, at det vilde være meget ønskeligt, at Bevillingen udvidedes, saa disse mindre dybe Undersøgelsesboringer kunde fortsættes, til man havde absolut Vished for, hvor man helst skulde lægge Supleringsanlægget. Endvidere mener jeg, at det vilde være meget ønskelig, at saadan Bevilling kom til at foreligge saa tidlig, at en Afbrydelse i Arbejdet kunde undgaas og tillader mig i saa Henseende at anføre, at der er Penge til at fortsætte for i endnu 3 a 4 Uger.

For hver Dag, Arbejdet ligger stille, vil Hospitalet jo sikkert i Sommer komme til at kjøbe Vand en Dag mere, - foruden at der jo er Grænse for, hvormeget Ledningen fra Aarhus kan præstere, og faar man ikke en meget fugtig Sommer, vil det, med det ringe Nedbør, der har været i Vinter, blive endda vanskeligere Vandforhold i Aar end ~~dett~~ sidste Aar, ikke alene for Hospitalet, der vil komme til at føle det meget; men ogsaa Landet over i sin Helhed.

Marius Knudsen.

JUSTITSMINISTERIET.

København, den 19' Marts 1914.

Brev-Nr. 2162
Journal 191 3 Nr. 6539.

Efter Modtagelsen af Direktionens Skrivelse af 28' f. M. meddeler Justitsministeriet herved Direktionen Bemyndigelse til at lade foretage Prøveboringer efter Vand i Nærheden af Vandværket ved Sindssygehospitalet ved Aarhus for et Beløb af indtil 2.000 Kr. udover det Beløb af samme Størrelse, som ved Justitsministeriets Skrivelse af 11' November f. A. blev stillet til Direktionens Raadighed i dette Øjemed, medens der, naar ogsaa det førstnævnte Beløb er forbrugt, i ethvert Fald ikke uden forud indhentet Tilladelse fra Justitsministeriet kan foretages yderligere Boringer.

Zahle.

Ved Fuldmagt
Jw.

Til

Direktionen for Sindssygehospitalet ved Aarhus.

J.M. 257/1913.

Fra Direktionen, den 28. Februar 1914

2 Bilag

Til

Justitsministeriet.

Ved i Anledning af Justitsministeriets hoslagt tilbageførende Skrivelse af 19 ds (1913-6539) at fremsende en fra Kongsvinger Stadsfysikus indhentet Erklæring angaaende de ved Hospitalet udførte Forbedringer og om Udgifterne for et nyttigt Udbytte af fortsatte Forbedringer tillader Direktionen sig at bemærke, at man, i Forventning om at Ministeriet vil give Tilladelse til, at der til fortsatte Forbedringer ydedigere bevilges 2000 Kr, ikke har standset Arbejderne, uanset at de først bevilgede 2000 Kr. er opbrugt, da man i modsat Fald ellers maatte yde Arbejderne Erstatning for deres Opsigelse ved Hospitalet, indtil Ministeriets Afgørelse foreligger, eller betale Udgifterne ved deres Hjemrejse til Odense og Tilbagerejse til Hospitalet.

P.D.V.

J.nr. 257/1913

Afskrift

MARIUS KNUDSEN
Ingeniør.

Svejbæklund, d.23'Februar 191[illegible]
pr. Svejbæk St.

E R K L Æ R I N G

angaaende Undersøgelserne, der paa Tiden foretages ved Sindssygehospitalet ved Aarhus for at skaffe mere Vand til Hospitalets Forsyning.

xxxxxxxxxxxxxxxxxx

Den nuværende Vandforsyning er basseret paa et vandførende Lag, der strækker sig næsten fra Jordoverfladen til indtil ca 60 Fod under denne, - efter de foretagne Boringer at dømme dybest og bedst, der hvor Brønden er anbragt.

Laget synes imidlertid ret begrænset i sin Udstrækning; - ved det tiltagende Forbrug er Vandstanden formentlig derfor sænket mere og mere, Sommer efter Sommer, saaledes at medens man oprindelig havde rigeligt Vand af nogle Smaaboringer og et Pumpeværk anbragt over Jorden, har man efterhaanden gjennem Aarene maattet gaa over til dybere og dybere Anlæg for at faa tilstrækkeligt. Først sænkede man Pumperne hen imod en Snes Fod og lagde dertil svarende dybe Sugeledninger ud til Boringerne, der efterhaanden blev erstattet med nye dybere og noget større Boringer. Endelig i 1908 greb man til den Udvej, efter meget omhyggelige Undersøgelser for at finde det bedste og dybeste, at anbringe den nuværende Brønd ned gjennem hele Laget, da man derved kunde udnytte Laget i hele sin Dybde, idet Pumperne kunde føres dybere og dybere ned i Brønden, efterhaanden som Vandstanden blev sænket mere og mere.

Trods dette begyndte det allerede Midtsommers 1913 at knibe, Vandstanden kunde da under Pumpningen gaa helt ned til ca 58 Fod under Jordoverfladen - det dybeste Pumpen kunde tage Vandet - uden at Pumpen dog kunde faa nok.

Selve Brønden funktionerede godt, Vandet strømmede ind gjen-

J.N. 257/1913

nem Indløbene i Siderne, som beregnet, saa det var Vandstanden i Laget, der var gaaet saa betænkeligt langt ned, at man nu under Pumpningen kunde naa helt ned paa de ca 58 Fods Dybde, uden at faa nok.

Der syntes efter dette ikke at være mere at opnaa paa dette Sted, med mindre der skulde findes et dybere liggende vandførende Lag, og det var egentlig ikke meget sandsynligt, efter det Lerlags Beskaffenhed, der laa under, og hvori der alt var boret noget ned; men virkelig Vished for, at der ikke fandtes noget, havde man ikke, og hvis der var noget, kunde Vandmængden ikke forøges paa nogen billigere Maade, end ved at bringe det til Anvendelse.- Efter Erfaring andre Steder fra maatte man paaregne at skulle gaa en 2 til 300 Fod ned, for at kunne udtale sig med nogen Sikkerhed i saa Henseende, idet det enkelte Steder havde vist sig muligt at opnaa godt Resultat ved saadan Boring under ganske lignende Forhold.

Det blev derfor aftalt, forinden man opgav den gamle Plads helt, at forsøge en saadan Boring, og det er nu sket.

For at naa langt nok ned, blev der begyndt med 4½ Tommes Rør og, da de gik fast i det fede Ler, fortsat med 3 Tommer, og bag efter paa en Strækning uden Foringsrør, til ialt 283½ Fods (89 Meters) Dybde,- saa kunde der ikke bores videre uden Foringsrør, og da man intet havde opnaaet hidtil, og der ingen Udsigt var til Forandring, blev Boringen standset her.

Man havde i sin Tid ved "Ceres" forsøgt til 704 Fod ogsaa uden Forandring,- og andre Steder havde man ved at gaa dybere, end man nu var naaet, i det højeste kun opnaaet Saltvand.- Jeg har selv en Boring midt paa Fyn, ca 324 Fod dyb, der giver ca 3000 Tdr. Saltvand pr. Døgn af Saltholdighed 2,38 Procent! Saa ingen af de Erfaringer, jeg laa inde med, talte for at gaa dybere, end til de alt naaede 283½ Fod.

Ved denne Boring var det nu imidlertid konstateret, at der heller ikke i Dybden var mere at vente i Retning af en Forøgelse af Vandmængden, en saadan maatte altsaa søges udenfor den hidtil benyttede begrænsede Plads.

I samme Dalstrøg, der nedad efter paa en Strækning former sig som en bred Kløft, er der derefter udført 3 mindre dybe Boringer -

kun ført ned til det samme fede Ler, som der blev boret saa dybt i ved Vandværket - ingen af disse har dog ført til det ønskede Resultat, om der end er truffen vandførende Revler.- Det er altsaa fremdeles nødvendigt at søge videre i Terrainet omkring Hospitalet for om muligt at finde en passende Plads for et Suppleringsanlæg.

Om Bekostningen derved eller Resultatet er det meget vanskeligt at udtale sig, saameget mere, som man alt fra den nuværende Vandværksplads har Exempel paa, hvor begrænset en saadan Plads kan være og dog yde en betydelig Vandmængde.- Foreløbig anser jeg det dog for rigtigst at fortsætte med disse Boringer, da det jo dog kun drejer sig om en Supplering, og det vilde være langt det billigste, om det kunde lykkes at finde Stedet for en saadan i Hospitalets umiddelbare Nærhed, hvorved Pasningen kan ske fra Hospitalet,- og hele Anlæget jo kun vil blive en Bagatel sammenlignet med alle andre Udveje.

Marius Knudsen.

JUSTITSMINISTERIET.

Brev-Nr. 1503
Journal 191 3 Nr. 6539.

København, den 11' November 1913.

Septbr.

I Anledning af Direktionens Indstilling i Skrivelse af 16'Marts d. A. meddeler Justitsministeriet herved Direktionen Bemyndigelse til at lade foretage Prøveboringer efter Vand i Nærheden af Vandværket ved Sindssygehospitalet ved Aarhus for et Beløb af indtil 2.000 Kr.

Zahle.

Th.

Til

Direktionen for Sindssygehospitalet ved Aarhus.

J.nr. 257/1913.

Fra Direktionen, d 20 Febr. 1914

I Anl. af sk Skr. har vedstaaende Tal- og M.,
at den bevilgede Tilskud til at forbedre vor
Bygningsmasse for at Beløb af indtil 2000 Kr,
har Min. under 19. ds. anmodet Skr. om for
Hr. Ing. sk vedkommende at undersøge
af de allerede indkomne Overslag og de
Tegninger, disse eventuelt har medført,
hvorvidt en Udvidelse for et mythigt Udgifte
af forskellige Slags.

Direktionen skal i den Anl. bede Dem
om snarest belejligt herfra at afgive den
af dem ønskede Erklæring.

p.d.v.

Hr. Ingeniør Marius Knudsen,
Svejbøllund
Svejbøl

Jdf 257/1913

Fra Direktionen, den 24 Januar 1914.

Til

Justitsministeriet.

I Skrivelse af 11 November f. A. (Rev. St. D. 9503, Journ. 1913 S. 6539) har Justitsministeriet meddelt Direktionen Bemyndigelse til at bede forhøjet Provisionsgrænse ved Salg af ~~Kaffebrød ved Lein~~ Hospitalets Kaffebrød for et Beløb af indtil 2000 Kr.

Direktionen har derefter under Ingeniør Thorvald Knudsens Ledelse ladet foretage Prøvebrænding, men da det endnu ikke er lykkedes at træffe varigtgørende Foranstaltninger, og da Beløbet er saa godt som opbrugt, tillader undertegnede sig, under Henvisning til Direktionens Skrivelse af 16 Septbr. f. A., at anmode om Bemyndigelse til at forhøje nævnte Provisionsgrænse for et Beløb af indtil 2000 Kr.

Ærbødigst

J. D. f.

J/f 257/1913.

Fra Direktionen, den 15 Nov. 1913.

I Anledning af at Justitsministeriet har meddelt Tilladelse til, at der i Nærheden af Hospitalets Vandværk maa foretages Prøveboringer efter Vand for et Beløb af 2000 Kr., skal Direktionen forebringe, om De vil rejse hertil for at overvære Afvalen paa Kaar hvorfor om de Forholdsregler, der er ønskelige for Arbejdets hensigtsmæssige Udførelse.

P.D.V.

Hr Ingeniør Marius Knudsen
Sejrø

H 257/1913.

dele hvad Dag og Tid, de maatte ønske, jeg skal da indrette mig derefter.

Med Højagtelse

Marius Knudsen.

MARIUS KNUDSEN
INGENIØR

Svejbæklund, d. 17-11- 1913.
pr. Svejbæk St.

Hrr Overlæge Hallager.
Sindssygehospitalet ved Aarhus.

Takkende for Deres Skrivelse af 15de dms. samt jeg har modtaget her i Dag tjener, at jeg kommer førstkommende Fredag den 21de dms, forudsat det maatte være Dem belejligt den Dag.

Desværre har vi nu ingen Morgentog herfra til Aarhus saa jeg kan ikke naa at være i Aarhus før Kl 11.04. per Sindssygehospitalet hvorfra Kl 12. Det er muligt en meget ubetydig Tid, men Toggangen er ikke anderledes.

Skulle dette nu ikke være belejligt, beder De være saa venlig at meddele

Fra Direktionen, den 3 Novbr. 1913.

Til

Justitsministeriet.

I Anledning af Justitsministeriets Skrivelse af 27. September d. A. (Kbh. A. N. 7873. Journ. 1913 N. 6539) tillader Direktionen sig at meddele, at Udgiften ved Hospitalets Forbrug af Vand fra Aarhus Vandværk til Udgangen af Oktober indeværende A. beløber sig til 1380 Kr 75 Øre, idet der er forbrugt 5523 m³, hvorfor der ifølge den mellem Direktionen og Aarhus Byraad indgaaede Overenskomst skal betales 25 Øre pr. m³.

Spørgsmaalet om, i hvilken Grad det vil blive nødvendigt at aftage Vand fra Aarhus Vandværk, lader sig vanskeligt besvare; men Direktionen haaber, at Forbruget af Vand fra Aarhus Vandværk i Tiden fra d. 1 ds. til d. 31 Marts næste Aar ikke vil overstige 2000 m³ pr. Maaned. – Aftages det nævnte Kvantum, vil Udgiften beløbe sig til 2500 Kr

P. D. V.

J. N: 257/1913.